

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonikorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

III. Aliæ opiniones de origine Canoniorum Regularium referuntur, &
reijciuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

Alpibus item Canonicos S. Bernardi de Monte Iouis, S. Mauritij Agaunensis in Dicecesi Sedunensi, Cathedralis Auguste Prætorie, in Gallijs Victorinos, Bisuntinenses sancti Pauli, Bellouacenses sancti Quintini, Arouasenses, in Hispanijs item Casaraugustanos S. Marie de Pileri, & alios infinitos in alijs Prouincijs existentes, huius Congregationis non esse, quod ex illorum fundamentibus infra recensendis magis aperte constabit.

CAPVT TERTIVM.

Alia opinioniones de origine Canonicorum Regularium minus probabiles referuntur, & reijciuntur.

Et secunda sententia aliorum, qui licet Canonici Ordinis originem alius deducant, negant tamen illum à D. Augustino, vel à sanctis Apostolis fundatū, sed à iunctis temporibus Caroli Magni, aut Concilij Aquisgranis sub Ludouico Pio illum incepisse, in quo Concilio facta est compilatio quarundam Constitutionum ex sententijs diuina scriptura, & sanctorum Petrum & Cepheris, pro reformatione Clericorum. Hanc autem sententiam ex alio fundamento falso deducunt, quia negant, B. Augustinum, & clericos cum illo communiter viuentes vota Religiosorum emisisse, putant enim, illos communem vitam sine votorum obligatione ita duxisse, vt cuique licitum esset, ab illius vitæ instituto recedere, si placuisset: & dato quod recedere non possent, hoc non proueniebat ex alicuius voti solemnemissione, sed ex statuto Episcopi, cui seruando seipfos sponte obligabant. Hanc sententiam probauerunt nonnulli Iurisconsulti, qui pro RR. Monachis Cassinensibus contra Canonicos Lateranenses in causa præcedentia scripserunt, inter quos Antonius Massa Galleus in Allegationibus Venetijs 1562. editis pag. 18. num. 1. vbi sic scribit: Hanc quoque particulam falsam esse si referatur ad Canonicos Regulares, tum ex supradictis patet, tum etiam ex ipsorum Canonicorum Regularium origine, quæ habuit initium, vt qui antiquius volunt, à tempore Luduici Primi Imperatoris sub anno Domini 320. (pato esse errorem Typographi, & velle dicere 220.) cum dicit Sigbertus, Aquisgranensi generali Concilio habuisset dispositionem Imperatoris Ludouici, Episcoporumque & Abbatum, aliqua capitula ad vsus Regularium Monachorum addita, & multa sanctorum scripturarum compilatione facta, clericorum, & clericorum sententiam regularium regula constituta sunt. Et supra pagina 16. num. 12. dicit, nulla auctoritate probari, quod ante Diuum Augustinum

neque ducentis annis post ipsius D. Augustini obitum fuerint in rerum natura Canonici Regulares, & eadem pag. num. 6. dicit quod clerici, quibus Aug. regulam dedit, non obligabantur ad tria vota, ad quæ obligantur Canonici Regulares Lateranenses. quamuis sciam hunc autorem alibi aliter docere. Eandem sententiam secutus est Felinus Sandæus in cap. Quod super his, de maiestate, & obedientia, dicens, clericos B. Augustini non ex voto, sed ex statuto proprijs renuntialle. Quæ sententia valde placuit Erasmo in Censura regulæ D. Augustini, vt lib. 1. visum fuit.

Verùm hæc sententia tam in assertione, quam in fundamento assertionis falsitas conuenitur. Nam Canonicos Regulares ante Conciliū Aquisgranensi institutos, conuenitur ex Concilio tertio Turonensi sub eodem Ludouico Pio celebrato anno Domini 813. nam in eo Concilio cap. 14. sic habetur: Simili modo. & Abbates monasteriorum in quibus canonica vita antiquitus fuit, vel nunc videtur esse, subiectis suis prouideant Canonici, vt habeant claustra & dormitoria, in quibus simul dormiant, &c. Ecce tibi ante Conciliū Aquisgranensi, ab antiquo tempore erant Canonici in monasterijs sub regimine Abbatum viuentes, & Ordo canonicos Abbates habebat: quod memorie diligenter tenendum est propter nonnullos, qui statim atque aliquod monasterium sub cura Abbatis institutum inueniant, suis monachis sine iure, sine etiam iniuria adscribendum volunt. Rufus Beda, qui fuit circa annum 700. lib. 4. Historiæ Gentis Anglorum cap. 4. de Monasterio in Lugeto verba faciens: Ad exemplum, inquit, venerabilium fratrum sub Regula, & Abbate Canonico in magna conuenticia, & puritate proprio labore manuum viuunt. Adhuc in Concilio Calcedonensi, quod celebratum fuit anno Domini 451. fit mentio clericorum in monasterijs degentium, & illius verba referuntur in cap. quidam monachorum 18. q. 2. nec potest dici, quod illi clerici in monasterijs degentes essent monachi ad Ordines assumpti, quia Concilium illos data opera à Monachis distinguit. Sed quid moramur, cum ipse Augustinus in sermone primo & secundo de Comuni vita Clericorum meminerit monasterij clericorum, professionis, etiam & votorum, quæ eisdem clerici cum illo in monasterio viuentes emittebant, vt alia interim omitamus, quibus capite sequenti demonstratiuè ostendemus, Ordinem Canonicorum Regularium ante D. Augustinum à sanctis Apostolis institutum.

Quod autem fundamentum, cui eadem sententia nititur, scilicet, quod clerici cum D. Augustino viuentes vota non emitterent, sit falsum, & erroneum, demonstratum est lib. 1.

II.

III.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

F4

Edem sententia plurimum accedit Cardina-
lis Baronius tom. 3. suorum Annal. sub anno
328. no. 11. & duobus sequentibus, cum docet, in-
stitutum vite regularis in Ecclesia Alexandrina
per D. Athanasium, ex monachis acceptum in
clericis Ecclesiarum civitatis introductum, illis-
que adiunctum ac exinde Romam delatum, & à
Romana Ecclesia veluti ex promptuario quodam
disciplinæ Ecclesiasticæ alias omnes Occidentis
Ecclesias eiusmodi institutum fuisse mutuatas,
primūque, qui ex Ordine istiusmodi institutum
in Occidentem inuexit, fuisse B. Eusebium Epi-
scopum Vercellensem, qui vt D. Ambrosius Me-
diolanensis epistola 82. testatur, primus in Occi-
denti partibus diuersa inter se instituta coniun-
xit, videlicet clericorum & monachorum, quod
ipsum præstantissimum vite genus Sanctus Mar-
tinus Episcopus Turonensis transtulit in Gal-
lias, & S. Augustinus in Africam. Videtur ergo hic
autor sentire clericos primitiue Ecclesiæ ab Apo-
stolis institutos vota non emisisse, nec regularis
vite institutum tenuisse ante annum trecentesi-
mum vigesimum, vel circa, quo tempore D. Atha-
nasia illud institutum ex monachis mutuatum
clericis adiunxit, & ex consequenti vite regularis
institutum non ex clericis ad monachos, sed ex
monachis ad clericos derivatum, & profectum.

Verū decipiuntur illorum parte prædicti au-
tores, & quicunque illorum sententia in hoc ad-
herent, nam clericos primitiue Ecclesiæ ante Au-
gustinum, & Eusebium, & Athanasium non so-
lum communem vitam tenuisse, verum etiam vo-
ta Religiosorum monachorum profiteri solitos,
& instituta clericorum ad monachos, non mona-
chorum ad clericos derivata, vt interim ea omit-
tamus, quæ longa oratione sequenti capite addu-
camus, testes sunt imprimis Urbanus Papa huius
nomina primus, & martyr in epistola ad omnes
catholicos, quæ refertur in cap. Scimus 12. quæ sit,
vt non solum dicit, communem vitam ab Apo-
stolis institutam in omnibus clericis vsque ad sua
tempora, scilicet ad annum 224. viguisse, sed con-
ceptis verbis meminit votorum, vt in textu non
semel legitur, vt mirum sit, quomodo viri docti,
& præclari in re manifestissima fuerint hallucina-
ti. Secundo, Clemens etiā Romanus, & Petrus suc-
cessor in epistola ad Iacobum fratrem Domini,
quæ refertur in eadem causa & questione cap. Di-
lectissimi, clericos Ierosolimitanos ad tenendam
vitam communem iam susceptam longa oratione
adhortatus, ita demum concludit: *Vnde consiliam
dantes, vestram prudentiam horum, vt ab apostolico
regula non recedatis, sed communem vitam ducentes, &
scripturæ sacras rectè intelligentes, qua Dominus vni-
us, adimplere satagatis.* Tertio D. Hieronymus in
lib. de Vita illustribus in Philone, vbi dicit, talem
primū Christo credentium fuisse Ecclesiā, quæ
nunc monachi esse nituntur. Quis autem ne-
sciat, primitiue Ecclesiæ præcipuam, & nobilissi-

am portionem fuisse clericos, à quibus regimé,
& disciplina ceterorum Christianorum pende-
bat? non ergo vita regularis ex monachis ad cleri-
cos profecta est, sed ex clericis ad monachos.
Quarto Eusebius Cæsariensis lib. 2. historie Ec-
clesiasticæ cap. 16. & 17. vbi loquens de institutio-
ne Ecclesiæ Alexandrinæ, & de libro Philonis He-
braei scripto in laudem virorum Apostolicorum
primitiue Ecclesiæ, quæ de vita contemplatiua
supplicium intulit, quosque D. Hieronymus,
Cassianus, & alij monachos vocant, inquit, illum
omnia Ecclesiæ instituta complexum fuisse, quæ
à D. Marco tradita sunt, & vsque in illud tempus
seruabantur in Ecclesia, & vitæ abstinentium de-
scripsisse, qui in Ecclesijs, & in monasterijs etiam
temporibus ipsius Eusebii debebant, qui tamen
vivebat temporibus B. Athanasij: nam scripsit vi-
tam & obitum magni Constantini, qui obiit circa
anno Dom. 337. ex Baronio tom. 3. Annal. Onuph.
in Chronico & Card. Bellarm. in Chronico. Et
notanda sunt verba illa Eusebii in fine cap. 17. *In qui-
bus (scilicet libro Philonis) prædicta vita Ecclesiæ in-
stitutionis initia, atque originem Apostolicam, atque etiā
Evangelicam traditionem intexit:* Ex quibus habes,
quæ nonnulli ad monachorum institutum dctor
quent, ac restringunt, Philonem ex sententia Eu-
sebii de institutione primitiue Ecclesiæ seu de in-
stitutione Ecclesiasticæ initijs scripsisse.

CAPVT QVARTVM.

*Vera sententia de origine Cano-
nicorum Regularium exponi-
tur, quos à Sanctissimis Apo-
stolis institutos, demonstratue
probat.*

R

Ecclesijs, & reiectis falsis opinio-
nibus vera sententia de Cleri-
corum Canonicorum origine
sequentibus propositionibus
explicatur. Prima propositio
Ordo Clericorum Canonici, qui
nunc Regulares Canonici dicuntur, à Sanctissimis Apo-
stolis sine ab illorum immediatis discipulis sine verè, &
proprie, & immèdiatè institutus. Hæc propositio tot,
ac tantis Summorum Pontificum, Sanctorum
Patrum, Theologorum, Doctorum, & Histori-
corum testimonijs, & rationibus fulcitur, vt in il-
lis recensendis difficilis sit exitum, quàm princi-
pium inuenire, quàm ob causam, vt in eis recen-
sendis confusionem vitemus, ad quædam summa
capita siue prædicamenta, illa reducere nitentur.
In quorum primo referemus testimonia Pontifi-
cum, & autorum, qui formalibus verbis Canoni-
corum Clericorum ordinem ab Apostolis deriva-